

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

5 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
8 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostora.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v mnski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Kolopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremišljenim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvin.

Bratje, na noge!

V Gorici, 5. marca 1886.

Člen 44. našega mestnega statuta ali reda določuje, da meseca marca vsakega leta izstopi iz mestnega starešinstva tretji del starašin ali pa tako njih število, ki je tretjemu delu najbližje. Ker ima naše mesto kot voditelja tajnika pravnika, kakor zahteva člen 51. njegovega reda, ni dvomiti, da tudi letos izstopi omenjeno število starašin tekočega meseca, in da se dopolnilne volitve razpišejo in izvršijo o takem času, da se bo mogel člen 44. do pike izpolniti. Nekoliko težko pojde vsekako, da bi se vse opravilo do konca tega meseca, to je do 31. marca 1886, kajti člen 37. mestnega reda določuje, da pred volitvami se morajo najprej imeniki volilcev sestaviti in najmanj štiri tedne javno razpoložiti, da jih lahko vsakdo ogleda. Po preteklih najmanj štirih tednih mora se čakati osem dnij, da se oni oglasijo, kateri menijo, da so po krivem izpušeni iz imenikov, ali da so vpisani v kriv imenik, ali ki zahtevajo, naj se kdo izbriše izmed volilcev, ki je morda po krivem med nje prišel. Mestnemu starešinstvu je odločen rok šestih dnij, v katerih mora razsoditi o uloženih pritožbah v navedenem oziru. Zadnjih osem dnij pred volitvijo ne sme se nič več premenjati v imenikih volilcev. Iz tega je razvidno, da bo nekoliko težko dovršiti vse volilno delo do konca tekočega marca; ali kdor je znal najti najprimernejši prostor za pokopališče našim ranjnim, izume gotovo način, po katerem se vse opravi v svojem času. V tem oziru smemo biti brez skrbi, kajti za mesto in za volitve v mestu skrbi On.

Ali nekaj drugega je, kar nam srce teži in nam ne dá pokoja, o čemer moramo javno izpregovoriti. Mnogi naši soseski nimajo veliko ljubezni in spoštovanja do mestnega poglavarstva, do slavnega županstva in starešinstva, ker menijo, da vse neljube reči, kakor davki, naklade, globe, dolgovi, javna dela za mestni vrt, za pokopališče, za ceste, za ulice, za poslopja, za vodotoke, tržni in pogrebni red itd. izvirajo od tam. Vseled te nezaupljivosti in, skoro bi rekel, nezadovoljnosti, ogibljuje se mestne hiše in županstva, kolikor morejo, ter stopijo čez nje prag le takrat, kadar so siljeni. Ker se vršijo volitve v mestno starešinstvo v mestni hiši in ker ni postavljena ni-

kaka neposredna kazen za one, ki ne pridejo volit, zato se večina volilcev ne zmeni za prevažno svojo volilno pravico, ostaja doma, pusti, da On vse ureja, in se potem hudoje, da gre v mestu vse po stari poti. Takih nemarnežev, ki znajo samo godrnjati, nezadovoljni biti, pest v žepu stiskati, mestne zadeve nepovoljno presojevati, svoje načrte se sosedom prežvekovati, pri tem pa Njemu že od daleč se klanjati, prijazno nasmehovati se, roko stiskati, k vsemu priklamati in — če jim namigne — celo za nasvetovane kandidate glasovati, nabaja se med meščani vseh stanov, vseh starostij, vseh ver, vseh narodnostij, vseh političnih strank. Prašamo: ali je to prav? ali se spodobi toliko kričati in upiti, potem pa ničesa ne storiti, kar bi sedanje stanje premenilo, ali pa še pomagati, da se vse pri starem ohrani? Kdor mazinca ne gane, da bi se v mestu kaj premenilo, kdor ničesa ne stori, da bi se starešinstvo pomladilo s čilimi, čvrstimi močmi, kdor vedno tako pleše, kakor mu drugi godejo, nima pravice tožiti o nikaki mestni javni zadevi, ker sam sebe toži in obsuje, ko županstvo ali starešinstvo graja. Za sedanje stanje našega mesta, naj bo slabo ali dobro, so edino le tisti odgovorni, ki so volili (naj so slabo ali dobro volili), in tisti, ki niso volili, ako bi bili lahko bolje izvolili.

Žal, da med temi, ki se volitev ne udeležujejo, ki se za mestne zadeve ne brigajo, ko je treba, ki svojo galo upliva ne obračajo v prospeh javnih zadev, ki znajo le tožiti in javkati nad neznosnimi bremenami in razmerami itd., je jako močno zastopana ona stranka, ki sama sebe imenuje konservativno. Ona ni zadovoljna, da rokodelci ob nedeljah in praznikih delajo, da otroci pohajkujejo in po ulicah igrajo, namesto da bi v šolo hodili, da se mladina zgublja v nepoštenih kratkočasih, da se meščanom nakladajo težke butare; ali poguma nimajo, da bi svoje prepričanje javno izrekli, da bi pri volitvah se svojim glasom dali izraz svojemu mišljenju.

Če prašate takega konservativnega moža, zakaj ne skuša pripomoči, da bi se razmere v našem mestu premenile, odgovori ti ves klavrn in pobit, da konservativci so prešibki, njih naporji brezuspešni, prememba nemogoča, — dokler voleslavna vlada ne pomore. Tak mož pričakuje pomoči edino le od Boga, ki je v nebesih, in od voleslavne vlade v Trstu; a na svojo moč ne zida čisto nič. Zaupanje v Boga je hva-

levredno in pokorščina do svetne oblasti v njenem področju dolžnost; ali tudi svojo moč mora vsakdo poznati in rabiti. „Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal“, pravi pregovor. Visoko vlado je treba spoštovati in pokorščino izkazovati jej v izvrševanju njene postavnega posla; a kedar se utika v stvari, ki v prvi vrsti le državljane zadevajo, takrat ne ukazuje in ne izdaje javnih pisem, timveč le tajno po ovinčkih napeljuje in nasvetuje, kaj naj bi meščani storili: takrat hoče vlada le pomagati dobri stvari. Lahko je umeti, da vladin svet je vreden pomisleka in da njen upliv je znaten, če tudi ne vedno potreben; ali to se ne more zahtevati, da naj bi vlada z odprtimi rokama prišla goriškim konservativcem na pomoč. Po svojem notranjem prepričanju se bo vsaka vlada toliko bolj bližala konservativni stranki, kolikor bolj bo spoznavala, da liberalizen, kakršnen se opova v židovskih plačanih listih, služi le žepom tistih, ki molzajo, v škodo delavnim državljanom in državi.

Tudi primorski liberalizem ima mnogo gnloga v sebi; podoben je onomu liberalizmu, ki je vladal na Dunaji za časa gospodarskega prospeha (volkswirthschaftlicher Aufschwung). Na vrhu mešala se je neka svetla pena ljudskih pravic in narodnih svetinj (diritti nazionali), katerih nikdo ni poznal in nikdo ni mogel prijeti; a na dnu vrvala je vse druga godlja, ki se jo dala otipati, prijeti, šteti, shraniti, v škrinj zapreti. Kar se na dnu vrtilo, to vleče na se; kar se na vrhu de la, je le za to, da dobre duše, pitane s narodnim pravom in domačimi pravicami, ne vidijo, kaj se na dnu vrti, da se ne spominjajo zlatega teleta, okolo katerega so židje plesali v puščavi. Pravijo, da ta ples je židovski narodni ples, ki se je bil pred leti na Dunaji udomačil, kjer je sukal mesto in državo v strašanskem vrtincu, katerega nasledke čutimo in bomo še dolgo čutili. Godbo oskrbovali so piskalci proti konkordatu, jezuitom, srednjeveški mračnosti katoliške cerkve, proti konfesijonelni šoli, proti posvečevanju praznikov in enakim rečem. Ljudstvo je zijalo, ko je slišalo veliki boben židovskih listov, in ni zapazilo, kako sta mu stala pri vsakem žepu dva stražarja, ki sta imela nalogo skrbeti, da v žepu nič ne ostane, ampak da se porabi zadnji krajcar za javne dobrodelne namene v rokah obrezanih in krščenih židov, ki so imeli od vednega prejemanja tako tolste roke, da se je komaj prst od prsta ločil. Apo-

LISTEK.

POSEBEN KRAJEVNI IMENIK ZA PRIMORJE. (Konec).

Kar se skupnega števila prebivalcev v goriško-gradišanskej grofiji tiče, namreč 211.084 stalno naseljenih, opazala se je že večkrat, da je to število prenizko. Že l. 1869 našli so bili, da ima Goriško čez 204.000 prebivalcev. Po izračunani statistiki Ozorniga znaša v naši grofiji vsakoletni priraščaj prebivalstva 0.850/0, v desetih letih torej 17.340 glav. Po tem takem bi bili morali najti l. 1880 221.340 prebivalcev na Goriškem. Tudi statistična centralna komisija na Dunaji, katerej poročajo duhovne oblasti vsako četrto leta število umrlih in novorojenih, preračunila je bila na tej podlagi že za l. 1878 goriško prebivalstvo na 219.215 glav.

Proti temu pa je številjenje našlo znatno manjši broj in sicer bi se bilo prebivalstvo na Goriškem v letih 1869—1880 manje pomnožilo, kakor v katerikoli avstrijski pokrajini, t. j. le za 0.290/0, torej še manje nego v Istri 1.50/0, v Solnogradu 0.860/0 in v Bukovini 0.990/0. Prašati moramo: Kaj je temu uzrok? — Kužne bolezni, vojske, slabe letine morejo zaprečiti razvitek in napredek človeštva. Ali v tem obziru ni bilo v poslednjih letih nič slabše nego v sosednjih deželah, na Kranjskem in v Istri, kjer se je prebivalstvo kljub temu redovito pomnožilo. Drugi

uzrok zmanjšanju prebivalstva more biti izseljevanje. Znano je, da se goriški Furlani kaj radi v Ameriko sele. Ali to se ne gaja v posebno velikem številu, tako da bi mogel naraščaj ljudstva s tem posebno mnogo škode trpeti. Tudi začasno seljenje mladih (zlasti ženskih) močij v vođa mesta zunaj dežele (v Trst in v Aleksandrijo) nikakor ni toliko škodljivo, da bi nam moglo pojasniti tako nezahten pomnožaj goriškega domačega prebivalstva. Saj se iz drugih dežel (zlasti iz Istre) ljudstvo tudi seli a vendar le znatno narašča dotično prebivalstvo.

Prisiljeni smo torej zaključiti, da poslednje številjenje se ni izvedlo po vsem natančno, zlasti tam ne, kjer se prebivalstvo ne le skoro nič ali čisto nič ni pomnožilo, ampak še celo skrcnilo. Zaupanja vredna oseba pripovedovala je piscu teh vrstic, da v duhovni Nemški rut—Grand l. 1880 niso šteli prebivalcev nekih oddaljenih hiš in tako se je število duš v tej duhovni škrcnilo od 466 na 422. Kar se je tu zgodilo, moglo se je zgoditi tudi drugodi po Tolminskem, kjer je premnogo razstresenih, od vsake poti oddaljenih hiš.

Ozrmo se pa sedaj na Bolško. L. 1869 štel je ta okraj 6554 prebivalcev, a l. 1880 le 5947, torej za skoraj 100/0 manje! Po vseh vaseh tega okraja, razen v Trenti in na Strmci, torej v najvišje ložečih in najsiriomašnejših krajih, zmanjšalo se je število duš od l. 1869 do 1880! Največa je razlika pri Srpenici (l. 1869: 608; l. 1880: 491) in pri Bolci l. 1869: 1463; l. 1880: 1379).

Ta veličanska razlika ima svoj uzrok. Znano je, da so Bolčani in Srpeničani prekopčevalci s platinom

in da so torej večji del leta z doma. Verjetno je torej, da ob času zadnje štejeve mnogo Bolčanov ni bilo doma in da torej niso bili šteti v svojih domačih občinah. Kedo pa nam je porok, da so bili oni sploh kje drugodi šteti? Znano je, da pohišni kupčevalec nikjer dolgo ne ostaja, da se v manjših občinah morda le za dan pomudi in da navadno ne prenočuje po krčmah in gostilnah. Kedo bo torej tacega pri splošnem številjenju kot v dotični občini živečega štel? Ali pa recimo: danes je prekopčevalec v občini, kjer še ni bilo števje; jutre pa se nahaja v občini, kjer je že minola. Kje in kako bodo pa tega šteli? Ali morda v železniškem vagonu?

Znano je, da po nekaterih krajih tujcev sploh ne štejejo, če so tudi za več časa naseljeni, ker jih amatrjo le za mimogredešne stanovalece. Toliko manj pa je mogoče šteti prekopčevalce, ki so danes tukaj, jutre tam! In prav na Goriškem živi se mnogo ljudi s prekopčevanjem. Poleg Bolčanov imamo še zlasti Livčane (njih število se je zmanjšalo v omenjenih letih od 669 na 630), ki prodajajo podobne križem sveta in Brice, ki kupčijejo se sadjem tudi zunaj Avstrije, (v Kojsko — Smartenski županiji skrcnilo se je število od 4300 na 4073).

Najpametnejše bilo bi torej, da se taki prekopčevalci v svojih domačih občinah štejejo, ker se od njih ne more reči, da so stalno z doma, ali pa stalno v tej in tej občini. Ako bi se to storilo, potem bi se tudi število goriškega domačega prebivalstva znatno pomnožilo.

Oglejmo si zdaj neko drugo nedostatnost našega imenika. Ako namreč opazujemo prebivalce po narod-

stoj tega liberalizma prišel je z Dunaja na Primorsko ter je zasejal najbujnejši plevel, kjer ga ni bilo, ter zrahljal zemljo in okopal tam, kjer je že bil. Razni propiri, neredi, nesadovoljnost, razsajena in izpodkopena država sta se posledek temu malikovalstvu. Take prikazni in taki pojavi modri vladi ne morejo biti neznan; zato je naravno, da vsaka vlada, katere morj prostorske nakane brzdati, bo po svojem mišljenju in prepričanju na strani konservativcev, pri čemur na strani odločnih liberalcev v zgoraj označenem smislu.

Drugačnaja je stvar glede delovanja. Vsaka vlada se ne more spuščati v negotove zveze, kar njej gre v prvi vrsti za dobro ime. Nedelavnja ne sme biti, da bi si državljan ne postiljali brez nje, ampak mora biti po svojih strankah in močeh povsem, da si ohrani in utrdi svoj vpliv. Na vrat na nos se ne sme vsakoteremu pridruživati, da ne zgubi imena, timveč mora biti vedno s tisto strani, na kateri je smaga gotova. Politična vlada, ki ume svojo nalogo, se bo vedno s močnejšim zvezovala, naj bo ta kdorkoli. Ako se vlada s šibkejšim združi, pride v nevarnost, da propade in si nakopije smutno bolezen. Zato se taka zveza skuša le v skrajnih slučajih, ko se pripravljajo izredne reči; sli se, da tak slučaj je bil pri sedanjih volitvah v Trstu.

V Gorici nima vlada posebnih razlogov, radi katerih bi jej bilo upustiti sedanje vodstvo, ki velja na papirju za liberalno, ter pridružiti se nedelavni, speči konservativni stranki. Liberalna stranka se danes v Gorici ne more natanko opisati, ker nima uradno določene zveze, ampak je le znanje zvezan in je konglomerat smes tistih, katere skupne keristi družijo v gospodujočo stranko. Liberalce imenujejo se radi lepšega; mnogim bi ne bilo nič na tem, ako bi jih imenovali tudi konservativce ali klerikalce, samo da ostanejo vsak pri svojem piškru, iz katerega zajema jeden s veliko, drugi s majhno šlico, kakor si jo je snal kdo izostati. „Unione“ hoče veljati za nekako liberalno društvo, pa ni, kajti njeni udje so najrazličnejših barv. Vendar se ne dá tajiti, da „Unione“ ima neko moč, dokler sprejema vladne svete in kandidate. Ko se pa hoče postaviti na svoje noge proti vladi, tedaj se preklopne; tako se je zgodilo lani pri volitvah v kupčijsko zbornico in pri onih v mestno starišinstvo. V sedanjem slučaju pokazal se je kot največja goriška moč in kot najkrepkejši in najstano vitnejši vladin pristaš mestni tajnik. Ko se je „Unione“ stavila po robu in ni hotela sprejeti kot kandidata v mestni zastop Lenassijska, ki je bil neko pramo v mestnem starišinstvu prebral v nemškem jeziku, sprejel ga je kot takega mestni tajnik, ki je dobro vedel, kaj pomeni nemščina na Primorskem, ter je z njim prodir. Slava in veljavnost mestnega tajnika vzrastla je valed tega na odličnih mestih nenavadno. Njegov položaj je valed tega trdnjejši, njegova moč večja nego kdaj. In vse to si je pridobil sam s svojo bistrumnostjo, delavnostjo, vztrajnostjo.

Dokler imajo v Gorici večino „Unione“ v drugi in mestni tajnik v prvi vrsti, naj konservativci ne čakajo, da se bo vlada pri volitvah z njim bratila. Vlada ostane svojemu načelu zvesta, se bo držala močnega in se ne bo oklepala šibkega, ki jej ne more pomagati. Mislimo si samo to, da bi se bila lanske leto zvezala z leno konservativno stranko; ali bi ne bila sramotno propadla? Kdo more zahtevati, da naj si dá vlada tako znanjico?

Ali ni torej pomoči konservativni stranki in konservativnim načelom? Da, pomoč se nahaja in ni težka. Konservativci naj začnejo enkrat delati, da bodo močni v delu, da bodo faktor, s katerim se more raču-

niti, potem pride vlada sama od sebe na njih stran. K temu ni treba, da bi konservativci pri letošnjih zmagali; treba je le to, da se zgamejo in da dobijo svojim kandidatom brez vladne pomoči vsaj eno tretjino glasov. Ako morejo to doseči, potem so za naprej vladne pomoči in zveze gotovi, kajti ona konservativna je ena vladna tretjina ali dva tretjini, proti katerima ne more ostala tretjina nič opraviti. Ako konservativci ne morejo tega izvršiti, niso vredni, da se štejejo za politično stranko, in storijo bolje, da molčijo, nego da presojujejo in obsojujejo mestne zadeve, katerim niso kos, ter naj ne dolžijo vlade, ako ne gre vse po njih volji, ker ako bi znali in hoteli, imeli bi se zdaj vlado, amago in mesto na svoji strani. Do tega mora priti; zato bratje, na noge. Kdor želi našemu goriškemu mestu boljše danj, naj se udeleži bodočih dopolnilnih volitev v mestno starišinstvo ter naj glasuje za konservativne kandidate.

Dopisi.

V Gorici, 4. marca. — Preteklo nedeljo 28. februarja priredilo je tukajšnje „Slovensko bralno in podporno društvo“, kakor je bilo že naznanjeno, veliko besedo, ki se je vršila v prostorih naše Čitalnice. Prostorna dvorana goriške čitalnice bila je ob 8. uri zvečer polna, skoro bi rekli natlačena. Srednji prostor in sedeži ob straneh, ki so bili odločeni za ženski spol, bili so premejšaj. Moški so izhajali, ker so skoro vsi le stali in so se večinom drug drugega tiščali. Društveniki in njih družine zbrali so se bili v obilnem številu, pa tudi vabljenih gostov in prijateljev društva bilo je veliko; cenilo se je od 300 do 350 navzočih oseb, med katerimi so bili mnogi čitalničarji, gospe, gospodične, gosti z dežele. Krasna plinova luč je prostorno dvorano lepo razsvetljevala in vsi so radovedno čakali, kak bo prvi začetek.

Zvonček zazvonil, zagrinjalo se vzdigne in na odru stoji mnogošteviljen pevski zbor, sestavljen z društvenih pevcev iz Gorice, iz St. Petra in iz Solikana pod vodstvom g. K. Prvo zapojejo „Hercegovsko“, katere je uglasbil Hajdrih, tako dobro, da so poslušalci obilno ploskali, ko so potihnili ubrani glasovi. Na to stopi podpredsednik Julij pl. Kleinmayr na oder ter pozdravi navzoče s kratkim pa jedrnatim govorom, ki se je lepo umel po vsej dvorani. Čestital je društvu, ki je pred blizu 4 leti začelo z malimi močmi, ki je pa od takas tako lepo napredovalo, da je zdaj njegova denarnica v razmeroma prav dobrem stanu, da šteje obilno udov, da je pri poštenih ljudeh povsod priljubljeno in da je danes prvič javno nastopilo v salonu, v domačem prostoru, med tem ko je moralo do zdaj po drugih prostorih prirejati svoje besede in veselice. Občinstvo je pazljivo poslušalo besede, katere je govornik nautušeno izgovarjal, ter mu je h koncu glasno pritrdjevalo. Zopet nastopijo pevci in zapojejo Hajdrihovo „Lahko noč“, ki je jako lepo doneja po napolojenih prostorih. Burna pohvala navzočega občinstva sledila je tej pesmi. Ko se zastor zopet vzdigne, privede g. podpredsednik gospodično G. D. na oder, ki je z nežnim in občutnim glasom deklamovala Gregorčičevo „Nevesto“. V vsej dvorani bilo je tiho kakor v cerkvi, ko je g. čna deklamovala z umevno in prijetno besedo ter s primernim kretanjem in povzdigovanjem ali zategovanjem glasu slikala ono čarobno podobo, katero je pesnik utelesil v svoji pesni. Gromovitemu pritrdjevanju po

deklamaciji ni bilo konca, da je morala gospodična zopet stopiti na oder.

Sledila je igra na citrah „Spomin na potovanje“ gospodov Omulec-a in Prevec-a, katero je občinstvo parljivo poslušalo in h koncu glasno odobraval. Potem so pevci zapeli „Hervaticam“, s katero so želi pri navzočih obilo hvale in ploskanja. „Pravo junastvo“ bilo je v dobrih rokah. Gospod D., kakor tudi gospodični D. in P. so prav dobro igrali. Naglašanje in kretanje bilo je okoliščinam primerno, oprava kmečka pa lepa; vsakdo se je čudil pridnosti in dobremu spominu, s katerega pomočjo so se navadili vsi trije oni dolgi razgovor od besede do besede. Ko je bil Anton s svojo ženko uže odšel „v slamo“, moral se je z njo in s strino vrniti na oder, ker občinstvo ni nehalo prej ploskati. Brenčeči zbor „Sanje“ je poslušalcem tako dopadel, da se je moral ponoviti; melodijozna pesem se je tako hitro prikupila, da jo je občinstvo v drugo še bolj pazljivo poslušalo nego prvi krat; a pela se je res izvrstno. Tudi „Slovenskih pesni venec“, igra na citrah, poslušala je občinstvo z vso pazljivostjo. Znani napravi omilovali so mu srce in spretnost obeh umetnikov ga je silila k občudovanju. Po končani igri pritrdjevali in ploskali so navzoči tako dolgo, da sta morala umetnika zopet na oder, kjer sta zasvirala še eno prav lepo za nameček.

Kot zadnja točka sporeda sledila je igra: „Eno uro doktor“. G. predsedniku veselicega odseka gre hvala, da je izbral pripravno igro in da je gg. diletante in gospodične diletantinje tako dobro izuril, da so prav lepo igrali. Gosp. S. je že večkrat pokazal, da je svojim nalogam kos in da častno izvrši, kar prevzame; tako je prav. Gosp. J. imel je med moškimi močmi glavno ulogo, katero je rešil med mnogimi smehom v splošno zadovoljnost. Gospodična F. delila je z njim ulogo in sijajen uspeh ter je zopet spričala, da je dobra moč na deskah, ki pomenijo svet. Gospodični S. in M. imeli ste kratko ulogo, katero ste prav povoljno izvršili; radi bi jih videli pri drugi priliki v večjih ulogah, katere bi gotovo prav dobro rešile. Gospodje B. K. L. P. dobili so krajše uloge, s katerimi so pripomogli toliko k raznovrstnosti, kolikor k srečnemu uspehu. Hvala jim. Občinstvo je pazljivo sledilo dejanju, ki se je razvijalo pred njegovimi očmi, ter je burno pritrdjevalo, ko je zagrinjalo padlo.

Na to je občinstvo začelo odhajati in kmalu se je dvorana spraznila; ali na prostornem hodniku in v sprednji sobi treba je bilo še pravej dolgo čakati, predno so nekateri odšli po glavnih stopnicah, drugi pa po stranskih v spodnjo Marzinjevo dvorano in stranske prostore, kjer je začela domčva zabava. Beseda je trpela skoro do 11. ure, zabava pa daleč čez polnoč. Vsi spodnji prostori bili so polni in marsikdo je moral oditi, ker niti v kuhinji ni bilo več prostora. Pri kozarci vina ali piva so si društveniki pripovedovali, kako močno jim je beseda dopadla, ter zahvaljevali se navzočemu podpredsedniku za prirejeno veselico. Pevci ostali so združeni ter so jih še mnogo zapeli; posebno so ustrezali se „Sanjami“, katere so morali na splošno željo dvakrat zapeti. Vse je bilo veselo in dobre volje in pri tem ni bilo niti najmanjšega nerada; naši ljudje vedli so se kot možaki, tako da tudi Neslovenci splošno priznavajo in hvaležijo njih lepo vedenje. Naj bi ta beseda ne ostala edina, ampak o dan priliki naj bi odbor, oziroma veselice odsek, zopet napravil tako besedo, ki oživlja moči ter krepi ljubezen in spoštovanje do priljubljenega društva. Beseda donesla je društvu tudi nekaj

novih razdeljen, nikakor ne najdemo v kupnega števila vseh prebivalcev dotične občine. Za vzgled nam bodi n. pr. Gorica. Vsa občina šteje 20.920 prebivalcev, med temi je baj 13.517 Italijanov (po občevelnem jeziku, 3411 Slovencev, 2149 Nemcev, 9 Hrvatov in 47 drugih narodnosti, torej skupno 19.133. Ako odbijemo to število od prvega, najdemo da se od 7.87 prebivalcev ne zna, v katerem jeziku med seboj občujejo! Ali ti morda med seboj le lajajo? Ali oni nimajo daru jezika, ali pa so morda nemi in topi? To je vendar velika nepopolnost v uradni statistiki. Kakor v Gorici, tako se tudi po drugih krajih o mnogih prebivalcev ne ve, kako govorijo in ali sploh kaj govorijo. V Korminu n. pr. je 441 ljudi brez občevelnega jezika, v Tržici 158, v Ronkah 99.

Zelo čudno je, da se ni mogel določiti občevelni jezik mnogih oseb po čisto slovenskih občinah, o katerih vsak otrok ve, da so vsi njih prebivalci pravi Slovenci. Tako n. pr. v Ukanjah in v Desklji niso mogli v vsaki občini pri treh osebah izvedeti, kako da oni občujejo s svojimi sosedi. A jba šteje 1285 katoliških prebivalcev*), med temi pa le 1255 Slovencev in 4 Italijane, druge narodnosti nobenega, a od 26 ne zna se, kaj da so. V Kanalu je 1820 Slovencev, 4 Nemci, 9 Italijanov, a 10 brez narodnosti; prav toliko tudi v St. Farjanu (poleg 11 Ital.) V Lofeniku je samo 34 Slo-

vencev, a 52 jih je brez narodnosti. Šempeter šteje 1072 Sl., 25 It., 10 N., 1 druge narodnosti, a 13 „nemih.“ V Podgori je 1204 Sl., 90 It., 28 N., a 87 brez narodnih. Celo Sovodnje odlikujejo se s 24 brezn. (poleg 21 It., 7 N.) in Solkan s 26 brezn. (poleg 15 It., 14 N.). Batujška občina sicer nima ni Italijanov, ni Nemcev, niti katere druge narodnosti, a vendar se o devetih njenih prebivalcih ne zna, kako da govorijo, in prav ta osoda je zadela tudi 15 oseb v Vrtovinu.

Tudi po Krasu in po Tolminskem opazamo jednako prikazen: v občini Sežana je 4870 Sl., 19 N., 32 It., 9 drugih, a 16 brez narodnih. V Nakelski občini je poleg 2577 Sl., 31 N., 4 It., 1 druge narodnosti, a 15 brez narodnih. Nabrežini je le 787 Sl., a 132 (t) It., 59 N., 3 drugi in celo 86 (t) brezn. Malhinje štejejo poleg 612 Sl. še 58 brez narodnjakov, a Komen (kjer ni nobenega Nemca, niti Italijana) 11.—V Tolminu se števila ujema: 4063 Sl., 18 N., 8 It., 1 drugi — 4100. Na Livku sta 2 N., a 7 brezn.; v Kredu 11 brezn.; v Koboridu 5 N., 2 It., 1 drugi, 11 brezn.; v Breginji 14 brezn. in slednjič v Bolci 3 It., nobeden Nemec, 9 brezn.

Ako pogledamo še v tiste občine, v katerih živijo Slovenci pomešani z Italijani, najdemo zapisano, da živi v Dolanji 1622 Sl., 870 It., 3 N., in 86 brezn.; v Bračanu 9 Sl., 718 It., 6 N. in 35 brezn.; v Kaprivi 50 Sl., 818 It., 34 N., 30 brezn.; v Medani 780 Sl., 0 It., 2 N., 5 brezn.; v St. Lovrenci pri Moči 0 Sl., a 17 brezn.; v Mušji 56 Sl.,

972 It., 2 N., 29 brezn.; v Zagradi 84 Sl., 1127 It., 19 N., 69 brezn.; v Foljanu 6 Sl., 1269 It., 7 N., 53 brezn.; v Ronkah 7 Sl., 2732 It., 7 N., 1 drugi, 99 brezn.; v St. Petru pri Soči: 2 Sl., 1073 It., 3 N., 33 brezn.; v Tržici 46 Sl., 4313 It., 10 N., 158 brezn., in zadnjič v Devinu 678 Sl., 62 It., 2 N., 1 drugi in 36 brezn.

Ako seštejemo vse „breznarodnjake“ po čisto slovenskih in mešanih italijansko-slovenskih občinah, tedaj najdemo lepo število 2490. Koga ne obide tu misel, da so to morda samo utajeni, ali iz stamožljivosti zamolčani Slovenci? Ako je to res, potem je samo na Goriškem več nego za jeden odstotek Slovencev zamolčanih. Ker so po zadnjem številjenju našli, da je vseh Slovencev (v Avstriji in Ogerski) 1.226.741 in ker je gotovo, da so po drugih deželah še več Slovencev zamolčali, tedaj lahko izračunamo, da šteje naš narod (brez Benečanov) najmanjše 1.240.000—1.250.000 glav.

Zadnje številjenje našlo je pa tudi po Furlaniji nekaj Slovencev naseljenih in sicer v okraji gradiščanskem 213, a v červinjskem 58, skupno 251. Največ jih je bilo v občini Gradišče 79, potem v Farri 50, v Versi 16, v Chioprisu 14, v Akvileji ali Ogleji in v Monasteru po 12, v Červinjanu, Muškolu, Terzu in Višku povsodi po 5; po drugodi pa so bili le posamezni.

To so najvažnejši podatki iz krajevnega imenika. Priporočamo ga slavnim uradom in tudi občinstvu ne le v porabo, nego tudi v kontrolo, da se njegove pomankljivosti pri prihodnji izdaji lahko popravijo.

*) V naslednjem pregledu našlo se je samo na katoliške prebivalce, kar pomeni, da brez narodni, torej občujejo v vsaki jeziku.

čistega dohodka, ki pride v društveno blagajnico. Ta post namerava odbor, kakor smo poizvedeli, napraviti nekaj domačih večerov s predavanji o nekaterih podučnih in koristnih stvarh. Bog daj srečo.

V Ljubljani, 3. sušca. Pomenljiv je bil občni zbor društva „Narodne tiskarne“ 25. januarja. Kdor je opazoval zadnjih pet mesecev glasilo tega društva „Slov. Narod“, ni mogel prezreti, da je včasih pihnila druga sapa iz predalov tega lista. Se pred državnozbornsko volitvijo na Dolenjskem so trdili v bolj ali manj podučnih krogih, da „Narodova“ stranka je sklenila nekako pogodbo z vladino, da Šukljeve kandidature ne bo ni priporočala ni pobijala, kakor prvokrat. In res, priobčen je bil v tem listu samo en članek akademične (—nobene) vrednosti o tej zadevi in potem je vse utihnilo, kakor da je volitev na Kitajskem nekje. Med zborovanjem deželnih poslancev čuli so se zopet glasovi o spravi in združenji vseh treh delov narodne stranke; ta govorica je dobila potrdilo v tem, da noben naroden list ni več pisal o glasovih 600 gl. za pomembjevanje slovenskih dečkov oziroma — da smo nepristranski — poslovenjenje mladih Kočevčikov. Celo ves narodni klub se je trudil prav pošteno, da bi si prislužil zadovoljnost vlade, ter dosledno mašil ali ušesa, da ne bi slišal pritožb z dežele o vsiljevanji nemščine po vladinih organih. Ta ginljiva jedinstvo med narodno stranko in vlado je dobila svoj pečat tudi v tem, da je prenehal „Ljubljanski List“, češ, ker njegovo izdajanje škoduje narodnemu časopisju, kar, se vé da, pred niso vedeli merodajni krogi. Ako ni morda založniku škodoval? Hudobni ljudje — takih je povsod mnogo — so hoteli vedeti, da se je sklenila pogodba, da po novem letu bo zastopal „Slov. Narod“ iste ideje, zaradi katerih je bil ustanovljen umrl „Lj. List“. Bojazni, da bi narodno časopisje se dalo vpreči v vladin jarem, dajali so hrano nekateri neosnovani in deloma osebni napadi. S takimi pogodbami bi bila pa zopet nemo-goča jedinstvo med narodno stranko. Kako misli ljudstvo o takih pogajanjih, občutil je dobro najpred „Narod“ sam, ker je izgubil mnogo naročnikov. Da govorice niso bile kar izmišljene, dokazuje ravno zadnji občni zbor delničarjev „Narodne tiskarne“, kjer se je sklenilo, da „Narod“ ostane tudi v prihodnje nezavisen list. V politično-voditeljski odsek so bili izvoljeni: gg. dr. Zarnik, dr. Tavčar, in Hribar, g. dr. Vošnjak pa je izstopil iz odbora. Ali bo sedaj vlada zopet začela izdajati svoj list ali ne, ne sliši se nič. Na narodno časopisje se lahko zanaša brez tajnih pogojev, ono jo bo radovoljno podpiralo, dokler bo v soglasju z mišljenjem naroda in izvoljenih zastopnikov, da bi pa moralo na višji ukaz narodno mišljenje pačiti, zato imamo dnevnega slovestva in čitateljev vendar še premalo. St.

Politični razgled.

Delo v državnem zboru leze še vedno počasno naprej. Vsak teden dve seji in še te dve polnijo navadno levičarji s svojimi govori, ki z večine nima drugega namena, nego zavirati koristno delovanje, a potem bodo kričali, da drž. zbor nema kaj pokazati in da je vse njegovo delovanje jalovo. Odsek za državni proračun konča menda svoje delo te dni in v zbornici začne razprava o njem še le okoli 20 t. m. in ko jo dovrši, pojde na velikonočne počitnice, tako da ni misliti, da bi razen proračuna pred Veliko nočjo prišla še kaka druga važna stvar v razpravo. V seji 26. pr. m. bila je na dnevnem redu razprava o višdnem predlogu, da se pomnoži vojni material na državnih železnicah in da se v to ime dovoli vladi vzeti na posodo 8.400.000 gl., ki bi se odplačali v petih letih. Levičarji so pa hoteli vso vsoto pisati na račun letošnjega leta, to pa samo zato, da bi bil letošnji deficit tem večji. Večina je pa vzprijela vladin predlog.

Za tem je prišlo na vrsto prvo branje Türk-ovega predloga glede znižanja zemljiškega davka in da bi se z nova pregledal zemljiški kataster. O tem se je vnel živahen, sem ter tja celó razkačen razgovor. Nemški liberalci so morali požirati nekoliko prav grenkih, ki so jim drobili jih nemški demokrati in protisemitje. Konečno se je v seji 2. t. m. vzprijela Türkovega predloga prva polovica ter se je stvar izročila v pretres davkovskemu odseku; druga polovica se je odklonila. Istega dne je tudi prišel v prvo branje istega Türkovega predlog o borznem davku, ki pa se bode razpravljalo in se dokonča še le v današnji seji. Za ta davek govorila bodeta tudi slovenska poslance vitez Tonkili in O-

breza. Zbor si potem dovoli teden dni pustnih počitnic.

Vojni odsek vzprijel je soglasno predlog o črni vojski za podlago nadrobni razpravi. Vojni odsek ogerskega državnega zbora ga je pa že konečno odobril.

Govori se, da misli vojni minister v delegacijah zahtevati nekaj milijonov za nove puške repetirke, kakeršne že imajo Francozje. Sedanje puške pa bi se oddale črni vojski. Kam pridemo po taki poti?!

Dva tržaška in več primorskih poslancev prosili so vlado, da bi v Trstu napravila obrtno šolo.

V Zagrebu je najvišje sodišče obsodilo dr. Davida Starčevića in Gržaniča na petmesečni zapor, a takó, da se jima ušteje dosedanji preiskovalni zapor. Sedela bodeta tedaj še do 18. maja, vendar je prejšnja obsodba na toliko omehčana, da Starčević ne izgubi doktorata in odvetništva.

Po dolgem zatezanju in zvijanju se je Srbija vendar upognila na visko vevlasti in je sklenila mir z Bolgarajo. V sredo 3. t. m. so ga podpisali pooblaščenca in v 14. dnéh, ako mogoče pa še prej, potrdi (ratifikuje) se konečno v Bukureštu. Pa ta mir bode bržčas, kakor smo že zadnjič omenili, piškav, ker Srbija ga je podpisala s kislim obrazom in bi bila vsa pogajanja menda najrajša vrgla pod klop, ako bi v ozadji ne stale vevlasti s stisneno pestjo. Toliko jej je vendar obveljalo, da se v mirovni pogodbi govori le o tem, da je mej obema državama sklenen mir, ne da bi se ob enem tudi obnovile prijateljske razmere, kakor je to navadno v takih pismih. Navzlic miru je torej stanje še vedno napeto, in do zadnjega dne Srbija ni popolnoma popustila misli na vojno in delala za njo priprave. Zdaj pa se poroča, da je kralj izdal ukaz, s katerim se razpušča vsa aktivna vojska in prvi zbor narodne vojske.

Turčija je privolila v vse premembe turško-bolgarskega dogovora, katere je zahtevala Rusija, ki pa ima, kakor pišejo ruski listi, še nekaj pomislekov, zlasti jej ni po volji, da bi knez odstopil Turčiji dvajset vasij proti določbam Berolinske pogodbe. Sicer se pa skoro snide konferenca vevlasti v Carigradu, ki bode razpravljala o tem dogovoru. O grškem uprašnji se ne bode razgovarjala.

Bolgarski knez je izdal več naredb, ki nameravajo obe bolgarski državi tesneje zvezati, mej ostalimi tudi glede denarne veljave in carinske (colne) meje. Zadnje pa neki ne ugaja trgovinskim koristim nekaterih zapadnih držav, zlasti se bode temu upirala Francoska.

Na Grškem vlada še vedno bojoviti duh, in vedno se še pošiljajo novi vojaki na mejo. Vlada je prisiljena v jedno mer delati dolgove in če to stanje traja še kaj časa, bode uboga dežela finančno uničena.

Domače in razne vesti.

Goriška čitalnica napravi svoj letošnji veliki ples jutro v soboto 6. t. m. v svoji lepo okrašeni dvorani. Svirala bo vojaška godba tukajšnjega c. k. pešpolka št. 62.; začetek bo ob 9. uri zvečer. Kakor znamenja kažejo, bo ta ples jako dobro obiskan in živahen, kajti zanimanje zanj je že dalje časa nenavadno veliko. Tudi plesna zabava 27. t. m. katero so bili priredili čitalniški fantje, bila je lepa in polna dobre volje, ter so se mnogoštevilni deležniki pray dobro imeli.

Slovenska dekliška šola v Gorici sklene prihodnjo soboto 6. t. m. prvi semester. Ker je bila začela šola v jeseni par dnij pozneje, podaljšal se je ta semester nekoliko. Ustanovitelji in podpiratelji prepotrebne dekliške šole smejo, kakor upamo, zadovoljni in ponosni biti na uspeh dosedanjega podučevanja. Naj bi njihova požrtovornost še dalje trpela ter naj bi se ta šola vedno lepše razvijala.

Družba sv. Vincenca Pavlanskega v Gorici izdala je tudi letos začetkom februarja obširno poročilo o svojem delovanju v preteklem letu 1885. Upamo, da prihodnjič nam bo mogoče prinesiti kak posnetek iz njega, da naši čitatelji spoznajo, kako tiho pa plodovito dela keršanska ljubezen na vsi strani v gnojni in dušno podporo trpetega slovenskega rodu.

Veteransko društvo goriško ima, kakor smo poročali o drugi priliki, novega predsednika majorja-avditorja Hanbecka, ker prejšnji predsednik major vitez Catinelli ni hotel več prevzeti predsedništva, dasi mu je bilo enoglasno ponujeno pri zadnjem občnem zboru. Novi predsednik in odbor so trdno prepričani o velikih zaslugah, katere ima vitez Catinelli za veteransko društvo, o sijajnih uspehih, katere je dosegel v tem oziru, o blagodejnem uplivu, ki mu še vedno ostane na srečen razvoj društva. Zato so mu napravili lepo addresso, pisano na Dunaji, v kateri naštevajo njegove velike zasluge pri ustanovitvi in šestletnem vodstvu tega društva v kateri se mu zahvaljujejo za njegov mnogoletni trud ter ga prosijo, naj bi ostal tudi naprej tak podpornik društva, kakeršen je bil do zdaj. V nedeljo 21. februarja prebral in izročil je novi predsednik v društveni pisarnici gosp. vitez Catinelliju krasno addresso ter je imel pri tem lep primeren nagovor. Vitez Catinelli je odgovoril, da ga veselijo dosedanji društveni uspehi, da mu je žal, da ni mogel ostati več na prejšnjem mestu, da je prepričan, da bo društvo tudi dalje lepo napredovalo, in da bo vedno pripravljen v društvenih zadevah pomagati, kjer koli bo mogoče. Vas slovačnosti bila je jako ginljiva in je pričala, da v veteranskem društvu ostane nepremenen tisti domoljubni avstrijski duh, v katerem je bilo društvo ustanovljeno. Po tem duhu se društvo obdrži in bo krepke napredovalo.

Priznanje dobil je od visokega c. k. finančnega ministerstva g. Rajko Šinek, zdaj davkar v Lošnji, da je z velikim trudom in požrtovornostjo sestavil v slovenskem jeziku določbe, ki veljajo pri odmerjanju in tirjanju neposrednih davkov, ter objavil jih v knjigi „Neposredni davki“, ki je bila že naznanje in priporočena v našem listu. Kdor želi poduka v tej zadevi, naj kupi knjigo, ki stane 1 gl.; gotovo se ne bo kesal. Prodaja jo pisatelj v Lošnji in knjigar Wokulat v Gorici.

Sladko tolažbo dal je listkar dunajske „Presse“ dr. Noe goriškemu „Corrieru“ negotavljajoč, da v svojem sestavku „Zgodovinske slike“, v katerem je rekel, da nekatere goriške ulice se imenujejo po prvih toškanskih pesnikih, ni nameraval drugega nego poudariti, da Gorica je omikana, olikana in italijanska, med tem ko je gorski kmet Slovenec in surov, da torej ni hotel grajati, da so se zbrala ona imena, in da „Corr.“ je v tem njegove besede slabo razumel. „Corr.“ ki to stvar pripoveduje, dostavlja, da je s tem odgovorom popolnoma zadovoljen, in da je tako: toliko bolje! Nam pa ni nič dostaviti nego zapomniti si toliko besede dunajske „Presse“, kolikor popravek goriškega „Corrieru“. O svojem času pride tudi to prav ter pojasni neke razmere.

Snaga je lepa reč, zato skrbijo za njo povsod, kamor hodejo zapreti vhod kužljivim boleznim. Iz tega namena najbrže napravljajo odtok vodi, ki se zgubija pri novem vodotoku na oglu kapucinskega vrta ob tržaški cesti. Ali nekje drugod bila bi taka poprava še veliko potrebnejša, namreč na dvorišču Bizjakove hiše v Vogelnovih ulicah št. 3, kjer je za kakih 5 sežnjev odprta potočna, ki prihaja skoz Lanthierjev vrt s Trga sv. Antona ter odteka po nji voda s ceste in gnojica iz raznih stranišč. Ne vemo, kako je mogoče ljudem v Bizjakovi in v bližnjih hišah bivati, kajti ob solnčnih in deževnih dnevih prihaja iz onega odprtega kanala tak smrad, da je neprenosljiv. Dokler je kolera še pri Veroni, treba je za snago skrbeti; ko pride bliže, bi bilo lahko že prepozno. Nadejamo se, da g. župan ne preliši te prošnje, ko ima že zidarje, ki mu delajo pri kapucinih. — Pri tej priliki naj omenimo tudi ozko sotesko v Rabatišču, ko se ima priti na Trg sv. Antona. Ako se gre a tukaj z vozom skoz, treba je navadno čakati, in nevarnost je vselej velika za voznika in za pešca. Ali bi se ne mogla predreti pot iz Rabatišča pred veliko cerkev, kakor se je že nekaj govorilo? Za vse dobro vneta grofica Coroninijeva bi gotovo rada odstopila svet, ki se potrebuje v javno porabo; mesto naj bi pa potrebno delo izvršilo. S tem bi se Rabatišče tudi pri tleh bolj prezračilo, kar bi bilo velike vrednosti.

Iz Renč. Ipava je po zadnjem dežji prav hitro in tako veličansko narasla, da se je razlila po polji in v Prvačini pri mostu tudi čez cesto, katero je nekoliko poškodovala, mest pa, do katerega je segala, ostal je nepoškodovan. V Renčah bilo je huje; tu se je imela pripetiti po tej povednji velika nesreča na mostu, ki se predeluje, katerega nove dele je voda odnesla. Ob 9. zjutra, ko je bilo mnogo ljudstva na mostu, deloma iz radovednosti, deloma takih, ki so hoteli iti v Gorico, in ko je bil mlinarjev voz s konji skoro uže gore, zasliši se na enkrat silovit pok in lom, in komaj je ljudstvo nekaj na eno, nekaj na drugo stran mosta odšlo, uže je odnesla voda celí novi del mosta. Ljudstvo je bilo vse prestrašeno, ker se je nevarnosti rešilo, in mnogi morali so iti čez Vrtoče in skozi Miren v Gorico.

Slovenskega jezika društveniki so vabljani k izvanrednemu občnemu zboru, ki bo dne 8. t. m. ob 3 urah popoldne v Biljani. Po zboru se priredi skupna večerja s govori, petjem in tombolo, pa brez godbe. Plača se za vsako osebo

pri večerji en gold. a. v. K zabavni večerji so vabljeni tudi nedruštveniki z enakimi pogoji, kakor društveniki.
"Slov. jez." odbor.

Sežanska čitalnica priredi pustno nedeljo dne 7. marca 1886. v dvorani hotela: "Tri krone" veselico z naslednjim sporedom: 1. H. Volarič: "Slovenca dom", moški zbor. 2. "Damoklejev meč", burka v 1 dejanju. 3. A. Hajdrič: "Mladini", moški zbor. 4. "Sam ne vé, kaj hoče", burka v 1 in 1/8 dejanja. 5. "Krojač in čevljar", šalji dvospev. 6. Šaljiva godba. 7. Ples. Med posameznimi točkami, kakor tudi pri plesu bo sviral izvrsten kvintet Peinelt-ov. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Ustopnina 50 novcev za osebo.
Veselični odbor.

Delalsko podporno društvo v Tratu (ženaki oddelki) bo imelo v nedeljo 7. marca veselico s plesom po naslednjem sporedu: 1. Dav. Jenko: "Naprej", vojaški orkester. 2. A. Förster: "Sokolska", poje društveni zbor. 3. S. Gregorič: "Velikonočna", deklamuje gospa Polić-Muha. 4. V. Lisinski: "Moravarka", poje mali zbor. 5. I. F. Umlauf: "Koncertna fantazija" za oltre, svira g. Franjo Hostnik. 6. S. Gregorič: "Dražba", deklamuje gospica M. Verdeltjeva. 7. I. Purgarell: "Nasaj v planinski raj", samospev, poje gospica A. Planova. 8. I. pl. Zajc: "Živila Hrvata", poje društveni zbor. Po izvršenem programu začne ples. Pri plesu bo godel vojaški orkester pošpolka car Aleksander III.

Listnisa uredništva. Nekaterim gospodom dopisnikom: Radi pomanjkanja prostora (morali smo odločiti).

Poslano.

Preseljuje se iz Lokve (Cognale) v Avber (P. St. Daniel), prosim vse one gospode, ki mi dopisujejo, da mi pisma tja pošiljati blagovolé. Ob jednem ključem prijateljem in znancom odsíču: "Na zdravje!"

JANKO LEBAN,
učitelj.

V Lokvi, 27. feb. 1886.

Javna zahvala.

Vsem onim človekoljubim osebam, ki so spremlile do hladnega gruba našega nepozabnega dražega soproga in milega očeta.

JOSIPA KATNIKA,

posebno častiti duhovščini; domači, Dornberški in z Gradišča, kakor tudi domačim pevcem in godcem, Goriškim Slovincem za krasni venec, in vsem onim, ki so prišli od blizu in od daleč skazat nepozabljivemu nam ranikemu zadnjo čast, izreka s tem najprisernejšo zahvalo

Prvačina, 25. februarja 1886.

ZALUJOČA RODBINA.

Zahvala.

Ginjenim srcem izrekam najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so blagovolili skazati zadnjo čast moje nepozabljivej soprogi

Rozaliji

s tem, da so se udeležili v obilnem številu njenega pogreba. Še posebej me veže dolžnost, zahvaliti se č. g. župniku za neprecenljive tolažbe celej moje družini, požrtvovalnosti č. g. kapucinskega predstojnika iz Sv. Križa in g. učitelju, ki je blagovolil udeležiti se s šolsko mladino pogreba. Bog plači vsem stotero!

V Šmarjah, 26. februarja 1886.

FRANJO GRUNTAR,
ostali soprog.

Franca
Jožefa
Grenki
Vrelec

"čisti hitro in gotovo."
profesor Karl pl. Braun na Dunaji.
ne uzrokuje nikakih težav
profesor pl. Bamberger na Dunaji.
"dela bolj uspešno, ko
druge grenke vode,"
Profesor Leidesdorf na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: **FRANCA JOŽEFA GRENKI VRELEC**. Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofoletti, Gironcoli, Pontoni in A. Seppenhof. Razpošilja se iz Budapešte.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel s 1. februarjem t. l. dobro znano gostilno **"Pri zlatem križu" (ali pri Lizi) v Gorici**. Priporočam se pri tej priliki slavnemu občinstvu, naj me blagovoli počastiti z mnogoštevilnim obiskovanjem. Prizadevati se hočem, da ustrežem svojim obiskovalcem, kakor do zdaj, a hitro in natančno postrežbo, z dobriimi in raznovrstnimi jedmi in pijačami, s čednimi prenočišči, z varnimi shrambami za voze in živali, in vse to po prav nizkih, spodobnih cenah.

Uljudno udani

Peter Trevisan.

V Gorici, 26. februarja 1886.

Nove Šmarnice

za leto 1886

so že v tisku; upamo, da bodo do srede marca dovršene in bomo potem natančneje poročali.

To naj služi za odgovor na več vprašanj zaradi "Šmarnic."

"Katoliška Bukvarna" v Ljubljani,
Stolni trg št. 6.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da so dokazale njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše žledene bolečati. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preginjajo samo omejenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Tratu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Antirrheumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju in ča boljjo kosti, proti hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesca zoper gliste, izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 koščkov 50 kr., 1000 koščkov 4 gld., 2000 koščkov 6 gld.)

Salicilne pastile proti prehlajenju, najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost; škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivemu kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 5 do 4 žlice vsak dan, otroci pa toliko žličic. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj sveža dobé v lekarni **G. Piccoli-ja** "Pri Angelu" v Ljubljani, na Dunajski cesti, kjer se naročila takoj po pošti proti povzetju izvršujejo.

EDINA
največja in najnovejša
KROJAČNICA
in
ZALOGA
vsakovrstnega sukna ter gotove obleke za gospode vsakega stanu pri
MARTINU POVERAJI
v Gorici na Travniku
poleg kosarne.
Naročbe se hitro in lično izvršujejo po najnovejšem kroji in poštenim ceni.

Na deželni kmetijski šoli, slov. oddelka, se dobe sledeča sadna drevesa za goriške deželane po sledečih cenah: češnje, češplje, ringloti, breskve po 15-20 kr. komad, a jablane, ker jih imamo še en par tisoč za oddati, 10-15 kr. komad.

Jabolka bi posebno našim gorskim občinam priporočali!

FR. ŽEPIČ
pristav in začasni vodja.

Št. 51 o. ž. s.

Stavbena dražba

bode dne 18. marca 1886 od 11. do 12. ure dopoldne pri c. kr. okrajnem glavarstvu Sežanskem za oddajo stavbe novega šolskega poslopja v Vojšćici.

Klicna cena je 2442 gold. 15 kr.; dražbeni vadium in stavbena varščina pa 150 gold. Pismene ponudbe se ne sprejmejo.

Naris, proračun stroškov in stavbeni pogoji so pri c. kr. okrajnem glavarstvu pa pri županstvu v Vojšćici v pregled razpoloženi.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET
v Sežani, 1. marca 1886.

Jabolčna, hruškova in breskova drevesa,
prav lepo vzrastla in najboljših vrst, kakor tudi eno — in dvoletne **gartoze s pravo korenko** in najlepših baž, prodaja po prav nizkih cenah
A. Claus,
lastnik drevesnice v Caprivi
pri Korminu (Cormons).

Jožef Culot
ZA PUSTNI ČAS
nahaja se pri podpisnem velika izbira kotilijonskih redov in šem vsake vrste, papirnatih, platnenih, svilenih, črnih in barvanih. Opozarja tudi spoštovane kmetovalce, da je dobil mnogo vrtnih semen, zagotavljenih gledé dobrote. Ima tudi zalogo igrač in malih rečij vsake vrste, katere prodaja na debelo in na drobno po jako nizkih cenah.
Jožef Culot
v Raštelji, št. 2—25.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo "cvet zoper trganje po dr. Maliči" z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schwarz. Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani. Moja mati so na protinskih boleznih na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaj dr. Maličev protinaki cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v enakej bolezni priporočam. Vasej blagorodnosti pa izrekam najprisernejšo zahvalo z vsem spoštovanjem udani

Frane Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski, izboren zoper kašelj, hripavost, vrtoglav, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 50 kr. Koristnejši nego vaj v trgovinah se nahajajoči soki in siropi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodci, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah 21 kr., jeden zavoj s 6 škatljami 1 gold. 5 kr. Manje od enega zavoja se s pošto ne razpošila.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštanim povzetjem in Adresa je:

Lekarna **TRNKOCY-ja** na Martnu trgu v Ljubljani.